

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

III. ÅRG.

STOCKHOLM, 15 FEBRUARI 1914.

N:r 4.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad

Redaktör: ESTER BRISMAN.

Träffas onsdag och lördag kl. 1/3—1/4.
Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan 1
Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.
Rikstel. Norr 600. Allm. tel. 147 29.
Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1914 1 krona. Lösnummer 5 öre.
För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 1 kr. 75 öre i postanvisning till tidningens expedition.

Annonspris: 15 öre per millimeterhöjd, större annonser och årsannonser rabatt.
Annonsavdeln.: Rikstel. 456. Allm. tel. 604.
9 f. m.—7 e. m.

Ministerkrisen.

Den starka spänning, vari Sveriges befolkning de senaste dagarna befunnit sig, har, då denna tidning går i press, utlösts vid underrättelsen om den Staaffska ministärens avgång.

Vad denna händelse innebär för den svenska kvinnorösträttsrörelsen, kan i detta ögonblick knappast överskådas. Vi behöva ju icke påminna denna tidnings läsare om, att det var under den nu avgångna ministärens första verksamhetsår, som den första kungl. propositionen om rösträtt och valbarhet för kvinnor framlades för Sveriges riksdag, och att trontalet vid riksdagens öppnande i år bebådade ett förnyande av samma proposition. Hur utgången i riksdagen denna gång kommit att bli, är vanskligt att uttala sig om. Vad det betytt för rösträttsarbetet, att vår fråga upptagits av landets ansvariga regering, ligger emellertid i öppen dag.

Att kvinnornas rösträttsfråga för statsminister Staaff blivit något mera än blott och bart en programpunkt, har han vid mera än ett tillfälle visat. Vi påminna särskilt om de vägande ord, som från regeringsbanken uttalades under den stora folkpensioneringsdebatten förlidet år i Första kammaren, där hr Staaff bl. a. yttrade:

"Som en mörk punkt kan jag för min del icke underlåta att beteckna det förhållandet att denna stora fråga, så betydelsefull för hela landet, har blivit förberedd, har under ansvar diskuterats och kommer att avgöras allenast av hälften av det svenska folket och dess representanter. Jag tilltror mig icke att komma med några påståenden om i vad mån och på vad sätt detta för-

Det gäller att väcka kvinnan till insikt om att det är hennes skyldighet att målmedvetet som kvinna göra sin insats i samhällsutvecklingen, ty endast när båda könen gemensamt stifta de lagar de gemensamt ha att lyda, bliva dessa ett fullödigt uttryck för den mänskliga rättsuppfattningen.

Annie Furuhjelm.

slag nu skulle ha förelegat i händelse även Sveriges myndiga kvinnor hade ägt politisk rösträtt. Men vad jag skulle vilja framhålla, det är, att vare sig den ena eller andra ändringen då hade tillkommit i förslaget, så skulle själva avgörandet ha varit mera tillfredsställande, då det likväl hade uppburits av ett underlag från hela folket. Nu är det dock så, att det är så att säga de självtagna förmyndarna som ensamma besluta och de tvångsvis omyndiga som få rätta sig efter beslutet. Efter min mening är detta icke nyttigt, icke lyckligt för samhället. Ju mera vi kunna grunda detsamma på rättfärdighet, dess bättre, och det framträder, synes det mig, särskilt i en stor sak som denna. Den frågan återkomma vi emellertid till — om vi leva — vid nästa riksdag."

Genom det nu inträffade har icke blott kvinnornas stora fråga för en obestämd tid framåt slungats ut i det ovissa. Samma öde kommer tvivelsutan att delas av andra djupgående sociala reformer, som upptagits på den nu avgångna ministärens program, och vilkas undanskjutande icke minst vi kvinnor hava all anledning att djupt beklaga.

Gifta kvinnors självdeklaration.

Gifta kvinnor, skaffen Eder kommunal rösträtt och valbarhet genom att deklarerat för den inkomst Ni haft under 1913.

Den minsta inkomst, för vilken en gift kvinna kan erhålla egen debetsedel, är 10 kr.; i vilket fall makarnas sammanlagda inkomst måste uppgå till 1,800 kr. eller därutöver.

Alla självdeklarationer skola vara inlämnade före februari månads utgång. ●

Vad röstsedeln kan uträtta.

Erfarenheter från Kalifornien.

Ett kraftigt stöd — och därtill ett helt oväntat — ha kvinnorösträttsanshängare nyligen fått i det Stillahavsnummer, som det engelska världsbladet Times gav ut på det gamla årets sista dag. En av artiklarna i detta nummer har till överskrift "Stillahavskustens kvinnor" och ger bl. a. en intressant och belysande redogörelse för kvinnorösträttsverkningar under de år den varit införd i Stillahavsstaterna, vilka alla, utom den kanadensiska provinsen Brittiska Columbia, givit kvinnorna rösträtt. Största intresset tilldrar sig Kalifornien som den största och folkrikaste av dessa stater, och större delen av Times' artikel sysselsätter sig därför med förhållandena där.

Som bekant var det i oktober 1911 som Kaliforniens kvinnor till ett antal av 600,000 fingo rösträtt, och trots den korta tid av endast två år, som förflutit sedan dess, kunna de med stolthet se tillbaka på vad de under densamma med röstsedelns hjälp lyckats uträtta. För hela Föränta staternas rösträttsrörelse är det av stor betydelse, att en sådan stat som Kalifornien infört kvinnorösträtten och att detta avlupit så framgångsrikt; det har haft ett sådant inflytande på den allmänna opinionen att det allmänt anses att alla staterna skola ha genomfört kvinnorösträtten inom några få år — en tanke, som för fem år sedan skulle mötts med ett hänlöje.

Om vi nu fråga: vad ha då Kaliforniens kvinnor uträttat under dessa två år, som visat att de voro tillräckligt mogna att som medborgare delta i omsorgen om landets angelägenheter? Under många år hade kvinnorna petitionerat om t. ex. avskaffandet av bordeller, om höjandet av skyddsåldern för flickor till 18 år, om båda föräldrarnas likställdhet som förmyndare för barnen — redan första året de hade rösträtt genomförde de dessa lagar och gävo därigenom ett tydligt bevis på skillnaden mellan det indirekta inflytande, som vissa manliga politici försäkra kvinnorna vara av lika stort värde som rösträtten, och den makt röstsedeln ger.

Bland övriga lagar, som genomförts sedan kvinnorna fingo rösträtt och som huvudsakligen tillskrivas deras inflytande, må nämnas:

lag, som ålägger fadern skyldighet att sörja för sina oäkta barn;

lag om minimilön och om begränsad arbetstid för kvinnor och barn;

lag om barnträdgårdar;

åtskilliga skollagar;

en lag om kontroll på mått, mål och vikt och en om strängare kontroll på livsmedelshandeln.

Ett av antis' oftast upprepade argument mot kvinnorösträtten är, att kvinnorna icke skulle begagna sin rösträtt, om de hade någon. I Kalifornien finnas, som nämnt, omkring 600,000 röstberättigade kvinnor. Siffrorna från 37 av landets 58 distrikt äro kända och visa att 70,4 proc. av kvinnorna inregistrerat sina röster under något mer än ett år mot 82,2 proc. av männen — ett vackert resultat, särskilt i betraktande av att det var första året kvinnorna utövade sin rösträtt. Ännu gynnsammare för bedömandet av kvinnornas politiska intresse ställa sig siffrorna vid en granskning av hur många av de inregistrerade som verkligen röstade, varvid det visar sig att 61,3 proc. av kvinnorna använde sin rösträtt, men blott 56,4 proc. av männen.

I sammanhang härmed kan till belysande av antis' stridsmetoder omtalas, att den intervju med mrs Anna Kelley från Colorado, som under hösten cirkulerat i den svenska högerpressen och som innehöll synnerligen nedslående uttalanden om den kvinnliga rösträttsverkningar i Colorado, blivit dementerad av mrs Kelley själv. Hon förklarar nämligen i en amerikansk tidning att hon blivit grundligt missförstådd och att hennes interlokutör tydligen varit motståndare till kvinnorösträtten och därför framställt hennes uttalanden om önskvärdheten av ökad upplysning bland valmännen, som riktade mot kvinnans rösträtt.

Times anför vidare följande uttalande av en välkänd amerikansk jurist, William W. Morrow.

"Jag finner att många kvinnor, som icke önskade rösta i alla frågor, nu när de fått rätt att göra det, utöva denna rätt med stark känsla av sin plikt och att deras deltagande i valen ha ett välgörande inflytande på det offentliga livet, särskilt i lokalpolitiska frågor sådana som den rörande spritdrycker. För få år sedan var krogen (the saloon) centralmakten i denna stats lokalpolitik, men nu är denna makt i avtagande och detta tillskriver jag i vidsträckt mån kvinnornas inflytande som väljare."

Och till sist avslutas artikeln med följande ord, som ytterligare framhålla de goda verkningar, som skrivas på den kvinnliga rösträttskonto:

"Hemmen ha ej blivit upprivna, äktenskapen ha ej avtagit, barnantalet har ej minskats på grund av kvinnornas rösträtt. I stället ha män och kvinnor fått en högtidigare känsla av förpliktelse, en högre ansvarskänsla, och hos lagstiftare och lagstiftning spårar man en högre moralisk ton, en kraftigare ansträngning att göra stadsgatan och landet i dess helhet tryggare för barnen när de lämna den moderliga omvårdnadens hägn. Kvinnorna i de stater där de ha rösträtt arbeta icke blott för sina egna barns bästa utan även för barn av andra kvinnor som icke äro så lyckligt ställda." Ester Brisman.

Damdräkter

tillverkas verkligt förstklassigt under ledning av akademiskt utbildad tillskärare. OBS! Full garanti.

A.-B. Londoner Herr- & Damskrädderi-Etabl.

37 Drottninggatan, 1 tr.

A. T. 225 19. R. T. 67 18.

(A. F. 1629).

Svaluddens Pensionat

rekommenderas

R. T. Ulriksdal 17. A. T. Ulriksdal 85.

Postadr. Järva. Vördsamt Elin Johansson.

Frågobyran Kronan

Amanuensen C. Mothander

Mästersamuelsgatan 71, Stockholm. 10—4.

Alla juridiska uppdrag. Alla slags förfrågningar mot 1 kr. postföret. Specialitet: Barnuppfostringsmål.

LAGERSONS

SKOMAGASIN

Jakobsgatan 18 - Fredsgatan 8

"En angenäm överraskning"

eller

Mannen som gör vad som faller honom in.

Hr Thyren, Första kammarens store orator, har den älskvärda vanan att på förhand göra en liten reklam för sina anföranden, samtidigt beredande sina motståndare på, att nu kommer dråpslaget. Det träffar emellertid inte alltid. Efter den "grausame Salbe", som 1912 skulle platt förgöra rösträttskvinnorna, ha de visat större livaktighet än någonsin och om hr Thyren ämnat i remissdebatten lyfta något litet på den hemlighetsfulla slöja, varmed han höljer sin väldighets djupa anslag emot oss, ha vi nog ingen oro nu heller. Snarare skulle vi kunna känna oss en liten smula besvikna. Redan år 1912 lovade oss ju hr Thyren "en angenäm överraskning" — vi kunde möjligen ha väntat, att den skulle kommit i år. Men med en hos honom lika ovanlig som klädsam blygsamhet gör sig hr Thyren i årets remissdebatt till språkrör för förslag, som för årtal tillbaka framkastats av andra. Det kvinnoparlament med kyrkomötesbefogenhet, som han proponerar, har längesedan föreslagits av hrr Kjellén, Hildebrand och Th. Holmberg, och idén har av kvinnorna redan på det bestämdaste avvisats. Vi se dock klart nog för att förstå, att det är stenar man här räcker oss i stället för bröd, och vi ämna icke låta avspisa oss därmed. Ty vi ha sett nog av huru man i riksdagen kan lämna kyrkomötesuttalandena utan avseende, och att politiskt sättas i jämbredd med en institution, så ställd på avskrivning som kyrkomötet, kan ingalunda motsvara våra krav på medborgarrätt. Hr Thyren betygar, att ett sådant kvinnoparlament hade varit bra att ha, då i följd folkpensioneringsfrågan avgjordes. På vad sätt? Enigare och kraftigare protester än dem, som då framkommo från Sveriges kvinnor av alla samhällsklasser, torde icke något kvinnoparlament ha kunnat avlåta, och liksom männen av alla partier då slog dövsörat till och förhärdade sina hjärtan, komma de med all visshet att fortfarande göra det, när deras egna intressen äro i fara så länge icke bakom kvinnornas uttalanden stå väljarskaror, som hota eller främja valens utgång. Varför påyrkade inte hr Thyren, att de politiskt oskolade män, som 1911 släpptes fram till valurnorna också

först måtte genomgå en sådan där politisk "första förberedande?" Nej, skillnaden är den, att om en man gör konkurs, så mister han sin politiska klokhet, men kvinna, vars man gör dåliga affärer, kan genom "en enkel boskillnad" bevara sina politiska insikter och politiska intressen. Och härigenom, säger hr Thyren, skjutes en bräsch i Första kammarens grundmur, denna kammare, vars politiska visdom alltid stått i ett outgrundligt och intimt samband med tyngden av ledamöternas kassakistor. Om kvinnorna, dömande efter det sätt varpå kammaren behandlat vår rösträttsfråga, skulle hysa några tvivel på dogmens ofelbarhet och icke betrakta den på nuvarande grunder valda Första kammaren med någon hänförd sympati, vore ju rätt förklarligt, och det är ju en sann tillfredsställelse att se, att t. o. m. hr Thyren börjar undra, om institutionen är oomkullrunkelig och oantastlig.

Emellertid måste vi på det bestämdaste protestera mot hans förslag att ytterligare förhåla vår frågas lösning genom en ny utredning, så mycket mera som vi äro fullt övertygade om, att denna skulle i fråga om boskillnadernas inverkan på Förstakammarvalen komma att få samma negativa resultat som den Widellska utredningen av kvinnorrösträttens inverkan på nativiteten.

Till sist notera vi med glädje att hr Thyren insett sanningen av ordspråket: on revient toujours à ses premiers amours. De starka principiella invändningar som, för icke fullt två år sedan, restes mot kvinnorrätten låter han nu helt och hållet falla. Hans rörliga psyche är stadd i ständig utveckling — törhända är den dag icke så långt avlägsen då vi få den "angenäma överraskningen": — att åter räkna hr Thyren till våra anhängare och hälsa honom välkommen som medlem i "Männens förbund för kvinnans politiska rösträtt?" **B. B.**

Kvinnofrågor inför Riksdagen.

Hr Roos har i Första kammaren anhängit om åtgärder för beredande av ökad trygghet åt de folk- och småskolelärarynnor, som ha sin bostad i ensamt liggande skolhus.

Motionären påpekar de faror, för vilka de folk- och småskolelärarynnor äro utsatta, som ha sin bostad i ensamt liggande skolhus. Tidningarna meddela litet emellan om de inbrott och försök till övervåld, för vilka de varit utsatta, och om den oro och ångest, som väckes genom medvetandet om ytterlig värlöshet, enär ingen mänsklig hjälp kan ens i största nöd påkalas.

Ett förslag, som väckt mycket anklång, är, att kommunerna skulle åläggas att i ensamliggande skolhus inreda en lägenhet, avsedd till uthyrning, där endast aktningssvärda och ordentliga hyresgäster skulle få bo. Närmare 300 folk- och småskolelärarynnor ha uttalat sig för detta förslag, som icke heller pålägger kommunerna några nya utgifter, enär hyresbeloppet torde kunna täcka räntan på den uppstående kostnaden.

Samma motion har även väckts i Andra kammaren av hr Nilson i Örebro.

Samma motion som av friherre Palmstierna i Andra kammaren väckts om understöd åt obemedlade barnafödelskor har i Första kammaren framlagts av hr Steffen.

En kvinnorrättsdebatt i tyska riksdagen.

Den petition som de tyska rösträttskvinnorna inlämnat till riksdagen föranledde den 13 januari en debatt i frågan, vilken såsom sådan redan är ett beaktansvärt framsteg, ty då en liknande petition överlämnades år 1908 bordlades den utan diskussion! Socialdemokraten dr. Cohn framhöll också i sitt humoristiska anförande, att kvinnornas fråga denna gång hamnat i den lilla papperskorgen i stället för den stora.

Anmärkningsvärd är debatten även ur den synpunkten, att de konservativa riksdagsmännen fått ögonen öppnade för att de i längden inte kunna förbise tidens krav, och fastän de försöka att uppskjuta avgörandet genom att orda om sitt "välvilliga intresse", vilket inte förpliktigar till något, förstå de tillfullo att de tyska kvinnorna inte längre nöja sig med detta "välvilliga" intresse, utan i stället fordra sin rätt.

Utdragen ur riksdagsprotokollen förete åtskilligt av intresse.

I ett påklara och sakliga iakttagelser baserat anförande framlade hr Schwarz (centern) kvinnans banbrytande betydelse på det sociala och ekonomiska området. Bland rösträttskvinnornas led förnimmas enstaka stämmor som framhålla, att först genom riksdagens demokratisering och ett starkt vänsterparti kunna kvinnornas fråga vinna seger. Genom att nu förbise deras krav kommer kanske den tid då de gripa till mera radikala stridsmetoder, såsom redan skett i England, och för att inte öka den politiska förvirringen ansåg talaren att man borde beakta den nu framlämnade petitionen.

Dr. Cohn fordrade att petitionen skulle betraktas ur den synpunkt hans parti uppsatt på sitt program, nämligen politisk rösträtt och valbarhet för alla män och kvinnor som fyllt 21 år. Det låter även en smula löjligt när vissa herrar inom riksdagen uttala sin fruktan för att valsedeln skulle beröva kvinnosjälen dess blomstoft, då man så litet fäster avseende vid själens blomstoft hos de millioner kvinnor som arbeta i fabriker, verkstäder och gruvor. "Arbeta eller hungra ihjäl", lyder den paroll som tusentals kvinnor måste följa, oavsett om deras själars blomstoft tar skada eller ej. Av övriga talare är endast dr. Haas inlägg i debatten anmärkningsvärt, ty dr. Bells (centern) tal om att kvinnorna borde vara nöjda med de förmåner de redan fått, "de hade ju tillfälle att deltaga i det offentliga livet genom att vårda fattiga och sjuka", röjer en så beklaglig brist på kunskap om kvinnorrörelsen i allmänhet och rösträttsrörelsen i synnerhet, att det icke är värt något beaktande och i samma anda talade också hr von Graefe, de konservativas representant, som drog fram alla de gamla utnötta argument man nu kan utantill. Dr. Haas, som företrädde det folkliga framstegspartiet, höll ett utmärkt anförande, men det var endast sina personliga och några få partivänners syn på saken han företrädde, vilket är så mycket mer att beklaga som det folkliga framstegspartiet påstår sig arbeta för liberala syften, vilket dock motsäges av dess hållning till kvinnornas rösträttsfråga.

Efter ett par anföranden av hrr Meyer (nationalliberal) och dr. Arendt (frikonservativ), den senare ansåg, "att vår politiska ställning skulle kastas överända om kvinnorna finge rösträtt", överlämnades petitionen till rikskanslern "till benäget påseende". Frågan

47

Västerlånggatan
(f. d. Barnängens lokal).

ASTRID SÖDERQUIST
KAPPAFFÄR

1 Klass Damskrädderi.

Väl sorterat lager av:
Engelska Ulstrar, Kostymer, Plysch o. Astrakan,
Frukappor, Aftonkappor, Backfischkappor etc.

Kvinnorrättsfrågan i Böhmen brännande.

Den österrikiska ministerpresidenten greve Stürgk har framlagt förslag rörande valrätten till böhmiska lantdagen. Enligt detta förslag skulle de enda villkoren för rösträtt till lantdagen vara uppnådd myndighetsålder och österrikisk medborgarrätt. Härigenom skulle således även kvinnorna bli röstberättigade. Valbara till lantdagen skulle däremot endast män, som fyllt 30 år, bli.

Att kvinnans rösträtt på allvar kommit under diskussion i den österrikiska monarkien och det just för Böhmen anses ha flere skäl, och i främsta rummet valet häromåret av en kvinna, skriftställarinnan fru Vikova Kunecka till den böhmiska lantdagen — ett val, mot vilket dock ståthållaren, furst Thun, inlade sitt veto. Som ett märkligt tidens tecken och ett symptom på hur stort kvinnornas politiska inflytande är i Böhmen kvarstår dock det faktum, att en kvinna vid lantdagsvalet erhållit majoritet.

Det anses som ett klokt schackdrag av greve Stürgk, att han i sina försök till förlikning mellan de stridande partierna, tsecker och tyskar, försöker vinna kvinnorna för sig.

Föregångslandet.

Norge har under år 1913 fått sin första kvinnliga provinsialläkare och sin första kvinnliga överlärare. Doktor Trude Johnsen har under flera år praktiserat i Kristiania och även tjänstgjort som vikarierande provinsialläkare, och det distrikt hon nu fått sig tilldelat, är ett av landets nordligaste, beläget högt uppe i Nordmarken i en karg och hård natur, som kommer att ställa stora krav på fysiska krafter och uthållighet. Men då dr. Johnsen är begåvad med både duglighet och energi, går hon med glatt mod att bekläda den post, som blivit henne anförordad.

Överlärare Pauline Björnstad har sedan år 1890 varit anställd vid Kristiania folkskola. Hon är varmt intresserad av sociala och pedagogiska spörsmål och har i flera år varit medlem av Kristiania skolråd. Den 15 okt. 1913 tillträdde hon sin nya befattning som överlärare vid Töjen skola i Kristiania.

är därmed lagd på hyllan, men de tyska kvinnorna ha fått en klar uppfattning av de olika partiernas ställning till deras sak, och den har i alla händelser varit under debatt. Rösträttskvinnorna äro inte bortskämda. De erkänna gärna det minsta lilla steg framåt på den väg som leder till slutmålet.

Lungsiktiga!

En lungsiktig som av läkare hemsänts från sanatorium såsom obotlig har efter en tids användande av Zenegin återvunnit krafter, arbetsförmåga och nytt levnadsmod.

Zenegin försäljes i flaskor à 8.25 och 5.75. Provflaska mot insändande av 1 kr.

Örtextraktfabriken Zenegin, Afd. S.
Centralpalatset, Stockholm.

KRONANS
TVÄTT-
PULVER
MED VIOLDOFT

AKTIEBOLAGET
Tekniska Fabriken
KRONAN
Karlstad
PRIS 12 ÖRE

Östermalms Sjuk-, Vilo- & Förlossningshem

12 Floragatan STOCKHOLM, 2, 3 o. 4 tr. (hiss). Telefoner: Riks 90 12. Allm. 12 50.

Läget för sjuk-, vilo- och förlossningshemmet är tyst och ostört. Soliga rum. All nutida komfort. Operationsrum. Badrum, med fullst. elektr. ljusbad, med eller utan massage, även för andra än hemmets patienter.

De strängaste fordringar på hygien uppfyllas. Telefoner i varje våning. Gott dietiskt bord. Fritt val av läkare och акушёрска.

Ref.: Dr E. O. HULTGREN, Dr ARTHUR FÜRSTENBERG, Dr ARNOLD JOSEFSON. Föreståndarinnorna HILMA FREDLUND, f. d. föreståndarinnorna vid Stockholms sjukhem, Skuru o. vid Drottninghuset.

Årsta.

En orienterande överblick.

Det minnesmärke över den svenska kvinnorörelsen, som på Baltiska utställningen skall vittna om vad kvinnor under århundraden arbetat och utträtt, har, naturligt nog, väckt det livligaste intresse runt hela landet, och genom soaréer och insamlingar ha medel anskaffats. Det lider nu mot våren och det arbetas under högtryck. Tjugu man äro sysselsatta med att resa Årsta murar och enligt kontrakt skall byggnaden stå färdig till inflyttning den 1 april.

I huvudkvarteret, Västra Trädgårdsgatan 4, Stockholm, är utställningsbyrå inrymd i stora ljusa lokaler, där varje kommitté arbetar i sitt särskilda rum och där alla de trådar, som förgrena sig till olika delar av landet, löpa samman i ett centrum. Människor komma och gå, ivriga ansikten lutas över kartor och statistiska tabeller och utställningskommitténs sekreterare, fröken Signe Laurell, står välvilligt till tjänst med upplysningar och råd.

Arbetet är fördelat på tre olika kommittéer. Den sociala kommittén, som står under ledning av fröken Mathilda Widegren, samlar material för att visa kvinnans insats på olika områden med särskild hänsyn till samhällsnyttiga reformer och initiativ. Under denna avdelning kommer även Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt utställning, som lovar att bli synnerligen intressant. På centralstyrelsemötet framlades, såsom i annat sammanhang omnämnts, av fröken Emma Aulin i Jönköping förslag till en karts-kiss och här till kan fogas att i ramen kommer att grafiskt framställas alla de länder där rösträttsarbetet bedrivits och i all synnerhet de, där rösträtten är genomförd, och har det utdragits åt fröken Aulin att närmare utarbeta denna plan.

På den sociala utställningen komma helhetsdragen av kvinnans sociala utveckling att grafiskt framställas å väggarna, medan det mera detaljerade arbetet får sin plats i album och monter.

För yrkeskommittén står fröken Axianne Thorstenson och den har till uppgift att klargöra kvinnans ställning på arbetsmarknaden samt hennes utbildningsmöjligheter. En hel del statistiskt material finns redan samlat, men för närvarande pågår en stor enquete för att utreda butiksträdernas löneförhållanden, inte bara i Stockholm, utan även på flera större platser i landet.

Kommittén för kvinnans rättsliga ställning kommer att publicera ett arbete om kvinnans rättsliga ställning inför lagen alltifrån äldsta tider och intill våra dagar, vilket givetvis blir ett dokument av stort kulturhistoriskt värde. Inom de olika avdelningarna på utställningen kommer också kvinnans rättsliga ställning att bilda den röda tråd som löper genom hela vävnaden och sammanbinder detaljerna till en enhet.

Vad själva utställningsbyggnaden beträffar är det ju var och en bekant att den blir en trogen kopia av Fredrika Bremers Årsta och att den fått ett härligt läge i närheten av kronprinsessans rosegata, omgiven av lummig grönska och de ståtliga blomsterarrangemang, som komma att förläna utställningen en alldeles särskild prägel. Arbetet i Årstas egen trädgård är redan påbörjat och ledes av fru Else Dahl från Alnarp. Den ursprungliga planen att anordna en trädgård i 1600-talets stil har, på grund av utrymmesskäl, måst slopas, men anläggningen kommer dock att ansluta sig till den gamla herrgårdsstilen.

ENERGON

förordas av läkare såsom ett

kraftigt näringspreparat, verksamt styrkande vid allmän svaghet, blodbrist, sömnlöshet, rubbningar i nervsystemet och under rekonvalescens.

Tillverkas av A.-B. PHARMACIA, Stockholm.

Kontrollant: Professor Fil. Dr K. A. Vesterberg.

Gör man sin entré på Årsta, kommer man först in i hallen, som är kopierad efter den gamla, vilken ännu finnes bevarad i sitt ursprungliga skick. I en stor sal, som sträcker sig genom hela nedervåningen, är allt utställningsmaterial samlat och våningen upptar dessutom en restaurant, som skall ordnas så hemtrevlig och tilltalande som möjligt och fru Skoogh har benäget ställt sin erfarenhet till utställningskommitténs disposition. Utanför restauranterna är en pergola anordnad i samband med trädgården.

Näst intill stora köket, varemellan och restauranterna en glasvägg är uppförd, följer så ett hemkök, praktiskt inrett och med moderna anordningar, och där kommer två gånger i veckan billig och god matlagning att demonstreras.

Våningen en trappa upp inrymmer Fredrika Bremers salong med hennes egna möbler, som Årsta ägare välvilligt ställt till kommitténs förfogande, och Handarbetets vänner äro för närvarande sysselsatta med att väva tyg till möblerna.

Vidare finnes klubb- och bibliotek, det senare inrymmande litteratur av och om kvinnor från olika tidsskeden och har man i så stor utsträckning som möjligt begagnat sig av kvinnliga bokbindare. Biblioteket kommer att ordnas av dr. Valfrid Palmgren.

Föreningen Ro, som stiftats i Stockholm med syfte att bereda hem åt gamla lärarinnor, kommer att utställa en rumstyp för sitt blivande hem och för trötta utställningsbesökare torde de om små gästrumsinteriorer på herrgårdar minnande "Vilohytterna" bliva särskilt tilldragande. Inredningen av dessa är överlämnad åt Svensk hemslojd.

Att detta jättearbete, som Årsta inefattar, skall kosta pengar och mycket pengar, är ju icke ägnat att förvåna, och när man betänker av vilket oerhört värde detta samlade material är för kvinnorörelsen i sin helhet, åskådliggörande såväl dess uppkomst som utveckling, äro summorna som Årsta kosta icke bortkastade. Totalkostnaden kommer enligt beräkning att uppgå till 50,000 kronor, och hittills influtna medel, statsanslaget på 5,000 inberäknat, belöpa sig till omkring 35,000 kronor. Men intresset för saken är väckt, soaréer pågå alltjämt runt landet, skioptikonbilderna över utställningen äro i ständig cirkulation och opåräknade bidrag inflyta allt som oftast. Som ett exempel härpå kan nämnas att kommittén erhållit en gåva av 600 kronor från Bedinge i Skåne, insamlade i grannsocknarna.

Av allt att döma kommer Årsta att slå ett stort slag i kvinnorörelsens historia och för dem som avfärda kvinnans samhällsarbete såsom något, om icke betydelselöst så dock onödigt, torde de grafiska framställningarna, siffrorna och tabellerna lämna ett vittnesbörd som icke står att jäva, och fram-

Ur gamla tiders historia.

Av Janet McCallum.

(Översättning från engelskan.)

En gång för mycket, mycket länge sedan levde i ett fjärran land en ung, vacker och bortkelad slavinna. Hon hade mat och kläder i överflöd och hela dagen lång brukade hon ligga och vila på mjuka kuddar.

Då hände en dag, att en annan slavinna, som inte stod så högt i sin herres gunst, kom och väckte henne ur hennes slummer, sägande:

— O, min syster, kan det vara rätt, att vi behandlas som själlösa ting, därför att vi äro kvinnor. Jag har grubblat i dagar och nätter, och jag skulle vilja vinna frihet för mig och mina barn och själv råda över mitt liv. Vår härskare är en klok och rättvis man, tala därför med honom även du, att mina önskningar måtte gå i uppfyllelse.

Men den andra lyfte sina tunga ögonlock och sade sömnigt:

— Du dåraktiga! Vad gagnar det dig att tänka; det ödelägger din skönhet och gör dig mindre tilldragande för vår härskare. Vad har jag att skaffa med dina fantasier? Får jag inte allt vad jag behöver? Värme, föda och kläder. Stör mig inte, utan låt mig sova ifred.

Men återigen väcktes hon av slavinnan, som utropade:

O, min syster, ser du inte orättfärdigheten och allt lidande som omger dig. Förstår du inte, att allt icke är som det bör vara. Vakna upp och lyssna till kvinnornas, dina systrars, klagan, och du skall förstå.

Men den andra vredgades över att bli störd i sin makliga ro och hon vände sig till slavinnan, sägande:

— Du okvinnliga varelse, vad ha dessa saker för betydelse, som du talar om. Självtändighet och frihet! Vad är det för dåraktigt tal. Kvinnorna ha alltid varit slavar och det komma de att förbli i all evighet. Har jag inte redan allt vad jag kan begära av livet? Och om det finns något mer jag skulle önska mig, kan jag inte då med min skönhet och tjuskraft förmå min herre att ge mig vad jag begär. Den spänning, som ligger i att indirekt göra sitt inflytande gällande och som tillika är min angenämaste förströelse, skulle jag avstå från för dina dumheters skull. Var glad att du slipper undan med denna näpsta, ty det kunde hänt dig något ändå värre.

Då gick slavinnan bort, sorgsen till sinnes, och den andra sökte åter falla i slummer; men det lyckades inte, ty hon var upptänd av vrede mot sina systrar, vilkas klagan steg och sjönk därute på den yttre gården.

Men till slut greps hon av en stark fruktan för den omvandling, som hotade hennes liv och i sin förtvivlan ropade hon högt:

— O, min härskare, rädda mig innan jag förgås från denna förskräckliga frihet, som man vill påtvinga mig.

Detta hände för många, många år tillbaka.

häva den utveckling som tagit sig alltmera bestämda och pregnanta former.
G. H. E.

Skattefritt!

Skattefritt!

Heleneborgsg. 15. A. T. 31 64

Rekommenderas som en erkänd god och närmande mäktids- och läskedryck. Finnes på buteljer samt svagdricka på fat.

24 Upplandsgatan 24

— 1 tr. till vänster —

STOCKHOLM

HILDA HEDÉN

Dameklipping • Damskrädderi • Modeaffär

OBS! Specialité: SORGBESTÄLLNINGAR

Allm. Tel. 21133

VID VÅRA DÖRRAR. Bilder från förstadslivet av Lars Barkman. Ljus förlag pris 1 kr.

Det är förfärliga förhållanden under vilka befolkningen i flera av Stockholms förstadssamhällen få draga sig fram. Icke blott för de fattigaste och äldra mest förkomna, vilka där ute kunna få en bostad för ett skapligare pris än i staden, utan ock för dem som strävat efter ett eget hem och hoppats på ett trevligt sådant vid "våra dörrar".

Det är ifrån Solna de bilder äro tagna som gives oss av fattigvårdsförbundets barnavårds-konsulent L. Barkman. Förbundet har i Hagalund en barnavårdsbyrå.

Det är en stor förtjänst hos förf. att på samma gång eländet där ute bjärt får stå fram i all sin hemsighet, ett varmt erkännande gives de hyggliga strävsamma familjer, som i Solna skaffade sig en egen grund. De byggde, fast ovetande om och ej beräknande, att det är ej tillräckligt med egen grund utan sedan kommer bekymret om vägar, vatten, avlopp m. m. sådant. Först för ett par år sedan fick Hagalund vattenledning efter en vattenbristperiod, som gick över gränsen till det mycket samhälls-farliga.

Det är också författarens förtjänst att han lägger en dryg del av orsaken till oordnade samhällens våda för egnahemsbyggarna på samhällenas skapare. Under-tecknad skulle vilja tillägga att särskilt vad Solna angår visade de stora markägarna, som sålde tomter bara en ovanlig brist på ansvarskänsla och förståelse av att en ordnande hand behöves, där samhällen skola uppstå.

Hr Barkman skriver härom: Det förmärkes väl på en del ställen, att man icke alls varit beredd att taga emot de inflyttande på annat sätt än att man var redo att sälja tomtmark eller hyra ut en lägenhet åt dem. Förpliktelser att ordna ett samhälle, d. v. s. tankar på vatten- och avlopps-förhållanden, vägar och gator, belysning, skolor, gudstjänstlokaler o. dyl. tyckas ha varit så gott som okända för några av dessa samhällens skapare.

Till sist är den lilla boken att rekommendera för den verkliga varmhjärtenhet med vilken den är skriven, och den borde få stor spridning. Vi veta visserligen av samhälls-bristerna, men ständigt behöva vi påminnas därom.

I första hand synes Solna vara i behov av:

CRÈME enastående hudcrème. Borttager finnar, fräknar m. m. Gör hyn ungdomligt skär o. fraiche.
..... DU .....
HÅREM FRANSKA PARFYMAGASINET
Hofleverantör
21 DROTTNINGGATAN 21.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola

(f. d. Villa Hult, Kneippbaden)

börjar den 1:sta Februari. Ämnena äro Husmoderskurs med enklare och finare matlagning. Skicklig kokfru undervisar i den finare matlagningen. Examinerad lärarinna i den enklare samt i teori. Övriga ämnen äro Sång, Musik, Målning, Språk (infödda lärarinnor), Konstslöjd, Kläd- och Linnesömnad, Handarbeten, Samaritkurs. Alla ämnen äro valfria. OBS! Den enda skola i Stockholm med helpension och där eleverna samtidigt ha ett gott hem. Unga flickor, som skola vistas i Stockholm, mottagas i helpension. Skolan är inrymd i ett nytt modernt hus invid Strandvägen. Begär prospekt, vari utförliga upplysningar lämnas och där referenser av föräldrar till från skolan utgångna elever finnas intagna.
Adr. E. HULTS KVINNIGA UTBILDNINGSSKOLA, Artillerig. 6, 2 tr., Stockholm. R. T. 11836. A. T. 28940.

P. A. Collijns

Extra Prima
o. Prima
Bomullslärf.
Marknadens
bästa
kvalitéer.

RÖSTRÄTTSBYRÅN

Lästmakaregatan 61, Stockholm
Allm. tel. 147 29. Rikstel. Norr 600.
öppen vardagar kl. 12—5 e. m.
Måndagar och torsdagar även kl. 7—8 e. m.
L. K. P. R:s CENTRALBYRÅ FÖR NAMNINSAMLINGEN
Lästmakaregatan 61, Stockholm
öppen vardagar kl. 11 f. m.—4 e. m.
Allm. tel. 147 29. Rikstel. Norr 600.

Meddelande från V. U.

1. Ännu utelöpande namninsamlingslistor torde ofördröjligen insändas till Röstrettsbyrå, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

2. F. K. P. R:s sekreterare påminnas om att alla årsberättelser skola vara insända till L. K. P. R:s sekreterare senast den 20 februari.

3. Enligt innevarande års centralstyrelsemötes beslut utbetalas 10 proc. provision till prenumerationsamlare, som insända minst 10 postprenumerationskvitton jämte fullständigt namn och adress till Röstretts för Kvinnors expedition, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

Ny landvinning.

Ny F. K. P. R. har bildats i Nybro efter föredrag av fil. kand. Gertrud Strandberg.

Ny kvinnlig stadsfullmäktig.

Vid utseende av ny ledamot i Skara stadsfullmäktige efter framlidne doktor E. Collvin befanns seminarieadjunkten, fru Jenny Velander inneha det högsta röstetalet 2,217 röster, varför hon förklarades vald.

Från rösträttsklubben

har genom dess ordförande hittills anmälts och redovisats för 287 nya medlemmar i Stockholms F. K. P. R., vilka av klubbmedlemmar värvats under 1913.

Rösträtt för Kvinnors

fjärde nummer för 1914 innehåller bl. a.:

Ministerkrisen.
Vad röstsedeln kan åstadkomma. Av Ester Brisman.
»En angenäm överraskning» eller Mannen som gör vad som faller honom in. Av B. B.
Kvinnofrågor inför riksdagen.
En kvinnorösträttsdebatt i tyska riksdagen.
Årsta. En orienterande överblick. Av G. H. E.
Ur gamla tiders historia. Av Janet McCallum.
Vid våra dörrar. Av A. L.

barnbespisning, barnkrubbor, barnavårn och ännu en eller ett par arbetsstugor. Med andra ord: skydd för barnen, när mödrarna ej kunna se till dem och mat åt dem, som hava de fattigaste hemmen.

A. L.

Svenska Bokförlingsbyrå

Vasagatan 52, 1 tr. Kontorstid 10—2 e. m. Åtager sig förande av lagenliga räkningskaper efter nytt, dubbel bokf-system för handel, industri, hantverk, lantbruk m. fl. fr. 2 kr. pr mån. BOKSLUT, REVISIONER och deklamationer utföras rasht till moderata pris. UPPLAGGER BOKFÖRINGAR för alla branscher efter moderna, arbetsbesparande metoder. LÄMNAR RÅD I bokförlingsarbete.

AFFÄRSREGISTER

Allmänna Pensionsförsäkringsbolaget, Stockholm
meddelar till särdeles billiga premier: Liv-, Blandade Liv- & Kapital- samt Barnförsäkringar. Liberala invaliditetsbestämmelser. Bolaget ansvarade den 31 december 1912 för en liförsäkringssumma av 43,034,188 kronor. Ombud antagas genom Huvudkontoret eller resp. Distriktskontor.

A.-B. Stockholms Folkbank
Klarabergsgat. 23, Kommandörsgat. 25, Upplandsgat. 15, Fleminggat. 59, Lidingö Villastad.
Sparkasseräkning, kapitalräkning.
Insättningar fr. o. m. En krona.
Skriv eller gör ett besök!

Tandläkare CHR. MATSSON

Hornsgatan 58, 1 tr. (vid Adolf Fredriks torg).
Mottagning vardagar 10—2.
Övriga tider efter överenskommelse.
A. T. Söder 67 52. R. T. Söder 40.

CENTRALFÖRMEDLINGEN

(Inneh. Martha Larsson). 44 STORA NYGATAN 44
FÖRMEDLAR tjänare i alla branscher, kontorsbiträden, lärare och lärarinnor.
ANSKAFFAR våningar och rum (möbl. och omöbl.), inackorderingar m. m. Adresser fritt. Kontorstid 10—5, Lörd. 10—4. A. T. 23 13. R. T. 128 34. (A. F. 1639)

Osvikligt medel

mot Engelska sjukan (Åltan). Besök eller tillskriv Fru A. Sandberg, Götögatan 35 ö. g. I, Stockholm.
Mottagning kl. 11—2 e. m.

bedgångsreumatism

och Nervvärk behandlas. Genom långvarig praktik uppnått goda resultat.
Ruth Jonsson: Sjuksköterska, Massö. Referenser.

A. T. Öst. 46 49. Engelbrektsgatan 12, n. b.

Dr Elin Beckmans Heltluftsinstitut

Barnhusgatan 12. Riks 105 52. Sthlms-Tel. Br. 45 52.
Rådfrågningsstid: Vardagar halv 8—4.
Behandling av reumatism, gikt, efterbehandling av ledsador, neuralgier, frostsador och vissa fall av börjande ålderdomsbrand. OBS! Kan även anordnas i patientens hem. (A. F. 1421)

BERNHARD HELLQVIST

Dekorationsmålare
REKOMMENDERAS

STORGATAN 20 A. T. Öm 10 95

Johanna Brunssons Praktiska Konstvävningsskola

Kungsg. 70, Sthlm. Emottager elever samt utför beställningar å alla slags konst- och enklare vävnader. Vävstolar med tillbehör samt garner tillhandahålls. Beställnings- och försäljningslokaler:
70 Kungsgatan 70 Klarabergsgat. 21
A. t. 437. R. t. Norr 363. A. t. 101 59.

KARL ERIKSSON

KLARABERGSGATAN 40, 1 tr., (Hiss)
1:a klass Herr- & Damskrädderi

Gentlemans taylor.
Tailleur pour dames.
Dräkter och kappor
senaste pariserstil fr.
kr. 60:— utföres
under full garanti.

Allm. Tel. 236 05 Riks Tel. Norr 507

Herm. Schagers Tårtbageri

A. T. 131 64

Volmarystullsgatan 15 A,
rekommenderar sina till-
verkningar av tårter.
Specialité: Kaffetårter.
Namnsdags- o. födelse-
dagstårter på beställning,
som hemsändas till alla stadsdelar vid påringning.

Innehavare av rösträttslistor uppmanas att ofördröjligen insända dessa samma med eller utan namn till Röstrettsbyrå, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

A. L.

J. Wahlgren

7 Södermalmstorg 7. Grundad 1878.
UR- och Optisk Affär
OBS! Ingen fillal.
Uppdragningar pr år i hemmen verkställes punktligt.
Allm. Tel. Söder 168.

Ring upp Nexpressen

KARL MOBERG
26 Jakobsbergsgatan 26, Stockholm. Rikstelefon 67 43.
Sthlms Telefon 65 03, 116 86
vid behov av
Ibud, Transporter, Emballeringar, Flyttningar och Magasinering.

Fröken Bjurholms Privata Förlossningshem,

Norrullsg. 37, III tr., h., Stockholm. God inack. och vård. Tyst och ogenerat. Läkare, specialist.
Allm. Tel. Vasa 27 15. Riks Tel. Vasa 416.

Återförsäljare och förbrukare.

Leclonchés vätelement, passande för ringledningar telefonapparater etc., erhållas till billiga priser.
OBS! Egen tillverkning.
C. A. ERIKSSON
Saltmätaregatan 12 B. A. Tel. Vasa 72 37.

SÖDRA MODEMAGASINET

26 Bellmansgatan 26
Rekommenderas
moderna och stilfulla Hattar i billigaste priser.
Allm. Tel. 137 77.
Medlemmar af F. K. P. R. erhålla hög rabatt.

A. Magnussons Damskrädderi

Klarabergsgatan 42, 2 tr. Stockholm. Etabl. 1903.
Rekommenderas till benägen hägkomst med beställningar av Bal-, Soupé-, Sport- o. Promenaddräkter m. m. Alla beställningar såväl finare som enklare utföres förstklassigt och omsorgsfullt.
Allm. Tel. 150 92.

Hilma Säflund

STOCKHOLM
TORSGATAN 23 Allm. Tel. 141 08
Lager av Klädda Damhattar o. Sorgsaker
Tillverkning av Konstgjorda Blommor.

RAGNAR NILSSON

BAGERI OCH KONDITORI
49 Hornsgatan 49.
OBS! Endast 1:sta klass ingredienser. — Alla slags efterrätter. — Kakor och tårter på beställning.
Allm. tel. 138 48.

Mek. Rep.-Verkstad, Velociped- & Glödljusaffär

32 S:t Eriksgatan 32, Allm. Tel. 282 14
Försäljning av: Velocipeder, Lyktor o. Carbid, Glödljus, Lampor för Gas o. Elektr., Ringledn.-material, Batterier o. Ficklampor. Rep. av: Velocipeder, Barnvagnar, Kammer, Gas- o. Fotogenkök samt Blåslampor, Lås o. Nycklar, Förtenningar, hård- o. tennlödningar, Pålägg. av Diskbord.
Uppsättning av Glödljus och Lampor, Ringledning m. m.

Kappor, Promenaddräkter, Klädningar & Barnkläder

förfärdigas. Välsittande, gott arbete och billiga priser. OBS! Promenaddräkter — efter beställning från 45 kronor. —

Önskar Ni Eder

en symaskin, som ger en särskildt vacker söm vare sig Ni syr i det tunnaste siden eller de gröfsta kapp-tyger, bör ni köpa

Husqvarna
Central Bobbin
Symaskin,
ty dessa maskiner hafva genom sin överlägsna konstruktion, sin mångsidiga användning och öfriga framstående egenskaper blifvit så omtyckta, att de under de få år de varit i marknaden, trots sitt något högre pris erhållit en verkligt storartad spridning, det bästa beviset för att en vara är god. CENTRAL BOBBIN-MASKINEN tillverkas i två storlekar, en mindre för familjer och syateljörer och en större för skrädderier.
OBS! Fördelaktiga betalningsvillkor.

Hundägare!

Varje vår härjar den s. k. hundsjukan (valpsjukan) och bortrycker många goda jakthundar, vakt- och sällskapshundar från sina ägare. Ett säkert botemedel finnes i Professor »Schönats» Hundekokt, exp. i halvliterflaskor. Pris 2 Kr. pr flaska mot postförskott eller efterkrav.
OBS! Följ noga medföljande bruksanvisning.

A. G. Andersson

Västerlånggatan 68, Stockholm
Allm. tel. 206 68. Riks tel. 144 68.

Använd Renol!

Damer! Hårvatten utan fett. Gör det fetaste hår torrt och smidigt. Bästa medel mot hårfall. Fäster håret efter några behandlingar. Pris per flaska kr. 2:50. Frisör Th. de Woul, Styrningsgatan 2, Stockholm. Allm. 240 34.

Carl Carlsson

AD. NILSSONS EFTR.
Ur- & Chronometermakare, Storgat. 9, Stockholm.
Välsorterat lager av goda ur från de förnämsta schweizerfabrikanter.
Reparationer verkställas noggrant. Allm. Tel. 117 79.

Ericssons Modeaffär

Birger Jarlsgatan 90, hörnet av Odengatan
STOCKHOLM
rekommenderas. Nyinkömet lager. Vålgjort arbete. Sorghattar på lager. Billiga priser. Allm. Tel. 247 24.
Gör ett besök. Medlemmar av F. K. P. R. erhålla rabatt.

KONSTVÄTT.

Undertecknad har tagit kända med de bästa metoder för rengöring på luktfri väg av alla sorters Gardiner, kulörta broderier, ätta spetsar, klädningar, siden, ylle och chiffon, promenaddräkter, damkappor m. m., m. m. Allt till billigaste priser. Allm. Telefon Sö. 251.
ANNA BOY, Hornsgatan 42, Stockholm.

Alla sorters Dam- o. Barnkläder

beställas bäst och billigast
DAM- OCH BARNKONFEKTIONSFAFFAREN
3 Uppsalagatan 3, Stockholm.
Allm. Tel. 183 24.

MÄRKNINGS-ATELIEREN

24 Mästersamuelsgatan 24
STOCKHOLM Allm. Tel. 203 25
Märkning för maskin, Hålsömnad och Stopning av duktyger samt Fällning emottages. OBS. Rockmonogram.
Vålgjort arbete! Billiga priser! Ingeborg Lindeberg.

Vårda hy och hår.

MANICURE. Hygienisk ansiktsbehandl. m. vibrationsmassage. Smärtfri borttagning av generande hårväxt. Medicinsk hårbehandl. och hårfärgn. Hudcrem, hårv., pastor, salvor och puder märkta »Astra». Fru Ingrid Weywadt, Grevturegatan 27, II. Allm. tel. Öst. 30 25.

Stockholms Blusbasar

81 A DROTTNINGGATAN
Ständigt lager av: Damblusar i alla prislägen. Största sortiment av strandkofter. (Beställningar även efter mått.) Klädningar och dräkter på beställning.
Tyger på lager. Allm. Tel. 148 78.

Elektromek. Verkstaden STAR

(Innehavare O. Brokvist)
50 Linnégatan 50 — Sthlmstel. 269 69.
Tillverkar och uppsätter all slags belysning i automobil och motorbåtar. Uppsätter automatapparater, ringledningar, glödljus etc. Reparerar båtmotorer och elektriska apparater av alla slag.

Stockholms Inkasseringbyrå

12 Brunkebergstorg 12
Riks 110 15. Allm. 117 18.

Inkassera fordringar

Juridiska uppdrag
Placering av prima inteckningar
Kommissionsuppdrag
Soliditetsupplysningar, Försäkringar alla slag.

Billiga, bestämda arvoden.

NYA HUSAPOTEKET

STOCKHOLM
System: MIRTILLINE

är ett nytt Husapotek, en vegetabilisk naturprodukt, ofelbart att använda mot Frost, Exem, Skoskav, Sår, Blodförgiftning, Finner, Pormaskar, Röd näsrot, Reformar, Hudlöshet, Myggbett, Insektsstyg, Svåra magplågor, Blindtarmsaffektioner, Halsåkommer etc. Klåda och plågor upphöra genast.
Prospekt och intyg från botade personer sändas mot 10 öre till svarsporto. Provburkar å 1,30 och 2 kr. mot postförskott. Agenter antagas överallt. Skriv genast till

Nya Husapoteket S. M.
Stockholm 6.
Vår Mirtilline bör ej saknas i något hem.